

СТАНОВИЩЕ

относно дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност „Статистика и демография“ в СА „Д. А. Ценов“, гр. Свищов

Изготвил: доц. д-р Александър Цветанов Найденов,

преподавател от катедра „Статистика и иконометрия“, факултет „Приложна информатика и статистика“, УНСС-София, доктор по научна специалност 05.02.06 „Статистика и демография“ (Диплома №: 34089/17.05.2010, утвърдена с Протокол 4/16.03.2010), доцент по научна специалност „Статистика и демография“ (Свидетелство №: 70/2017 г., Заповед ЧР-800/01.03.2017).

Автор на дисертационния труд: Йордан Атанасов Моллов

Тема на дисертационния труд: „Статистическо изследване на използването на възобновяема енергия в България“

Основание за представяне на становището: участие в състав на научното жури по защита на дисертационния труд, съгласно Заповед №879/25.09.2018 г. на Ректора на СА „Д. А. Ценов“, гр. Свищов.

I. Общо представяне на дисертационния труд

1. **Предмет** на научното изследване е статистическото изследване на закономерностите в динамиката и структурата на използването на възобновяема енергия в България, съпоставяйки резултатите със страните от Европейския съюз.
2. **Обем** - дисертационният труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ е с общ обем 195 страници, от които 172 страници основно изложение, 1 страница декларация за оригиналност, 11 страници използвана литература (62 източника на кирилица и 69 на латиница) и 11 страници с приложения. Трудът съдържа 38 фигури и 18 таблици, като е структуриран във въведение, три глави, заключение, източници на информация и приложения.
3. **Структура** – научната разработка има ясна структура и следва логиката на изследваната проблематика.

Във въведението е обоснована необходимостта от статистическото изследване на използването на възобновяема енергия и е направен кратък литературен обзор, свързан с разглежданата тематика. Дефинирани са коректно обектът, предметът, целта и задачите на изследването. Изследователската теза на автора е, че: „... чрез приложението на икономико-статистически методи за изследване на динамиката и структурата на използването на възобновяема енергия и установените на тази основа закономерности, се създават реални възможности за оптимизиране на информационното осигуряване при вземане на управленски решения относно използването на възобновяема енергия като важна движеща сила на устойчивото развитие на икономиката“. Дисертантът е направил и кратко описание на използваната информационна база,

методологията на изследването и ограничителните условия на проведения анализ.

В глава „Първа“ са разгледани концептуалните и технологичните основи на възобновяемите енергийни източници, касаещи енергийният проблем в глобален и локален мащаб, както и енергийната политика на ЕС и свързаната с нея енергийна интеграция.

Втора глава е посветена на информационните и методологическите аспекти на статистическото изследване на използването на възобновяеми енергийни източници, в контекста на европейската статистическа система. В тази глава е отделено и място за кратко описание на основните статистически методи, които са използвани за анализ на изследваната проблематика.

Третата глава е с практико-приложна насоченост и касае апробирането на статистическата методология върху разполагаемата информационна база. Направеният анализ засяга състоянието и тенденциите на основните индикатори за оценка на използването на ВЕИ, както и динамиката и структурата на използването на тези източници.

Дисертационният труд завършва със заключение, синтезиращо основните моменти от проведеното от дисертанта изследване.

4. Литература - адекватно използваните от дисертанта източници на информация, свързани с разглежданата тематика, показват отличната осведоменост на г-н Моллов и задълбочения критичен поглед на един истински изследовател.
5. Приложения – с оглед стегнатостта на изложението и пълнота на съдържанието, дисертантът е поместил част от резултатите от проведения от него анализ в частта „Приложения“ в табличен формат.

II. Преценка за формата и съдържанието на дисертационния труд

1. Преценка за актуалността и разработеността на изследвания в дисертацията научен проблем

В дисертационния труд се третира един изключително важен световен проблем, касаещ необратимото изчерпване на основните източници на енергия, поставяйки акцент върху първостепенното значение на възобновяемите източници като ключов фактор за бъдещето оцеляване на живота на нашата планета.

2. Мнение за езика, обема и инструментариума на дисертационния труд

Дисертантът демонстрира задълбочено познаване на литературата, касаеща разглежданата проблематика, отлично владение на статистическия инструментариум, добро структуриране на научната разработка, съпроводено от оптимален обем на изложението и балансирано разпределение на информацията в отделните глави, ясен и логически последователен изказ, както и добра аргументация на направените научни заключения.

3. Мнение доколко авторефератът отразява точно и пълно труда

Авторефератът на дисертационния труд е с обем 37 страници и включва: обща характеристика на дисертационния труд, структура и съдържание на дисертацията, кратко, но съдържателно изложение на труда, справка за основните научни приноси на дисертацията, декларация за оригиналност и списък на публикациите по темата на труда.

Авторефератът е подготвен много добре и резюмира коректно съдържанието на дисертационния труд, както и постигнатите от дисертантът научни и научно-приложни резултати.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд

Приносите в дисертационния труд са коректно представени в приложения от дисертанта списък и отразяват реално извършената научно-приложна работа.

Като значими научни и научно-приложни приноси в разработката могат да се посочат:

- Добрата аргументация на необходимостта от задълбочено статистическо изследване на използването на възобновяеми енергийни източници.
- Адекватната систематизация на научните и технологичните достижения в областта на ВЕИ, както и коректното синтезиране на характерните черти и особености на тези енергийни източници.
- Задълбоченият анализ методологията и организацията на статистическите наблюдения в областта на енергетиката, както на национално, така и на европейско равнище.
- Апробирането на статистическия инструментариум, с оглед определяне на мястото на България сред страните от ЕС по отношение на ключови индикатори, свързани с климата и използването на енергийните източници, в контекста на националните и европейски цели.
- Моделирането и установяването на закономерности в динамиката на развитие на основни показатели, свързани с производството и потреблението на енергия от ВЕИ, и използването на резултатите за разработването на краткосрочни прогнози.
- Установените закономерности в динамиката на структурата на ВЕИ по източници и направление на използване, използвайки популярни статистически методи за анализ на структурни различия.

Освен в дисертационния си труд, авторът е представил своите научно-изследователски резултати и в 2 статии (1 на български и 1 на руски език) и в 2 доклада (1 на български и 1 на английски език).

IV. Въпроси по дисертационния труд

Въз основа на разгледания дисертационен труд бих искал да отправя следните бележки към автора, които по никакъв начин не омаловажават положението от него труд:

- От полза за коректното оформяне на всяка научна разработка би било използването на номерация на формулите.
- По-добра представа за съдържанието на въпросника/формата за събиране на информация за производството на енергия биха предоставили по-големи по размер и с по-добро качество екранни снимки.
- Тъй като разработката е със статистическа насоченост не е необходимо да се представят в такива подробности технологичните и техническите особености на източниците на възобновяема енергия.
- Желателно е, когато се извършва верификация (проверка на хипотези за статистическа значимост на параметрите) на моделите за анализ на тренда в динамичния ред, предварително да се опише накратко (напр. в теоретичната

част) как се извършва това и какви формули се използват за тази цел. Също така, би било добре, ако в частта „Приложения“ (или в скоби под оценените параметри) се представят конкретните стойности на характеристиките, свързани с проверката на статистическата значимост на параметрите.

Също така, бих искал да отправя следните въпроси към автора на дисертацията:

- Какви бяха Вашите първоначални научни хипотези относно резултатите от изследването Ви и потвърдиха ли се те впоследствие?
- Доколко оценените от Вас модели отговарят на условията и ограниченията, свързани с приложението на метода на най-малките квадрати, и по-конкретно хомоскедастичността и нормалността в разпределението на остатъчния компонент?
- Смятате ли, че използването на специализиран статистически софтуер (напр. SPSS), вместо MS Excel, би улеснило изчислителните процедури в разработката Ви?

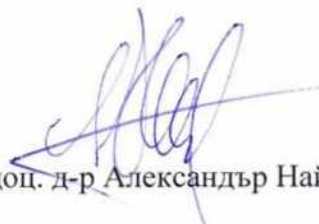
V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение

Дисертационният труд на тема: „Статистическо изследване на използването на възобновяема енергия в България“ представлява едно задълбочено научно и научно-приложно изследване, което представя докторанта като завършен изследовател. Трудът е разработен в съответствие с нормативните изисквания за присъждане на образователна и научна степен „доктор“, отразени в Закона за развитие на академичния състав в Република България и на Правилника за неговото приложение, приет с постановление на Министерски съвет.

В заключение и с оглед качеството на предложения дисертационен труд, убедено изразявам становище си „за“ присъждането на образователната и научна степен „доктор“ по научна специалност „Статистика и демография“ на Йордан Атанасов Моллов.

Дата: 11.10.2018 г.

Изготвил:

(доц. д-р Александър Найденов)